

ÚVOD	15
NÁZVOSLOVÍ SOVY PÁLENÉ	16
HISTORIE	24
Prehistorie	24
Historické vztahy člověka a sovy	25
Sovy v antice	26
Sovy a pověry	26
Sovy v umění a náboženství	27
Sovy a současnost	27
TAXONOMIE, AREÁL A POČETNOST DRUHU	28
Taxonomie a areál druhu	28
Početnost sovy pálené v Evropě	31
Zastoupení poddruhu sovy pálené v ČR	31
Trendy vývoje početnosti sovy pálené v Evropě	32
POPIS	50
Obecný popis sovy pálené (<i>Tyto alba</i>)	50
Podrobný popis uhynulého jedince sovy pálené středoevropské (<i>Tyto alba guttata</i>)	50
Hlava	50
Hrud'	51
Břicho a boky	51
Nohy	52
Svrchní strana těla	52
Křídlo – svrchní strana	53
Letky	53
Ramena	54
Křídelní krovky	55
Křídélko (<i>Alula</i>)	55
Křídlo – spodní strana	55
Letky	55

Ramena	55
Křídelní krovky	55
Křídélko (<i>Alula</i>)	60
Ocas – svrchní strana	60
Ocas – spodní strana	60
Abnormality ve zbarvení	60
Melanismus	60
Albinismus	68
Rozdíly mezi samcem a samicí	68
Rozdíly v opeření mezi juvenilním a adultním šatem	75
Smysly	75
Zrak	75
Sluch	76
Hmat	77
Čich a chuť	77
Poznámky k anatomii	77
Biometrie sovy pálené – <i>T.a. guttata</i>	78

HLASY SOVY PÁLENÉ 82

Teritoriální hlas	82
Komunikační hlasy	82
Hlasy úzkosti a varování	83

HNÍZDIŠTĚ A STANOVIŠTĚ SOVY PÁLENÉ 84

Preference hnízdišť v ČR	84
Komentář k jednotlivým typům hnízdišť sovy pálené v ČR	86
Sakrální objekty – kostely a kaple	86
Hrady, zámky, tvrze, kláštery, synagogy	93
Farmy a stodoly zemědělských usedlostí	94
Budovy	112
Holubníky	112
Trafostanice	113
Stromy	114
Stohy slámy	115
Zdi a skály	115
Mosty	115
Preference hnízdišť sovou pálenou ve vybraných zemích Evropy	116
Výška hnízda sovy pálené nad zemí	116
Je sova pálená věrná tradičnímu hnízdišti aneb jak dlouho hnízdí na jednom hnízdišti?	116
Mohou v tomtéž hnízdišti později zahnízdít vyvedená mláďata?	117

Upřednostňuje sova pálená určitý typ hnízdiště vzhledem k typu svého rodného hnízdiště?	117
Využívání hnízdiště sovou pálenou mimo hnízdní sezónu	118
HYPSONOMETRICKÉ ROZŠÍŘENÍ SOVY PÁLENÉ	120
Výskyt sovy pálené ve vybraných geomorfologických celcích ČR	121
Hnízdění sovy pálené ve vyšších polohách v jiných zemích	123
HNÍZDNÍ BIOLOGIE SOVY PÁLENÉ	124
Pohlavní dospělost sovy pálené	124
Námluvy a přítomnost sovy pálené na hnízdišti	124
Počátek hnízdění sovy pálené	125
„Stavba“ hnízda	125
Počátek prvního hnízdění	126
Počátek druhého hnízdění	127
Vejce	129
Zbarvení a tvar vajec	129
Velikost, hmotnost a některé další parametry vajec	129
Intervaly ve snášení vajec	129
Inkubace vajec	129
Počet vajec v prvním hnízdění	130
Počet vajec ve druhém hnízdění	132
Počet vajec ve třetím hnízdění	134
Vyšší počty vajec	134
Ostatní	135
Mláďata	136
Líhnutí mláďat	136
Růst mláďat, péče rodičů o mláďata	136
Počet vyvedených mláďat na hnízdě	155
Vyšší počty mláďat	158
Opouštění hnízda mláďaty, vzletnost a nezávislost mláďat na rodičích	158
Druhé hnízdění téhož páru v jednom roce	161
Třetí hnízdění téhož páru v jednom roce	162
Čtvrté hnízdění téhož páru v jednom roce	164
Faktory ovlivňující vysokou produktivitu sovy pálené	164
Úspěšnost hnízdění sovy pálené	164
Věrnost jednotlivců nebo partnerů sovy pálené hnízdišti a sobě navzájem	168
Polygamie	171
Incest	171
Mezidruhové vztahy	171

POTRAVNÍ EKOLOGIE	172
Potrava a její složení	172
Komentář k vybraným druhům savců zastoupených v potravě sovy pálené	174
Potrava sovy pálené v Evropě	182
Potrava sovy pálené v celém areálu rozšíření	182
Vývržky sovy pálené	183
Počet obratlovců ve vývržcích sovy pálené	189
Množství lovené a přijímané potravy	189
Sezónní změny v potravě, preference potravy	191
Lovecké dispozice, strategie a způsob lovu	196
Lovecká aktivita	197
Výběr a preference potravního teritoria	202
Velikost potravního teritoria	203
Zabití, transport a požívání kořisti	204
Pije sova pálená?	205
Pobytové stopy sovy pálené	205
PŘESUNY SOVY PÁLENÉ	212
Disperze, nebo migrace?	212
Výsledky kroužkování sovy pálené v ČR	213
Počátky kroužkování a počet okroužkovaných jedinců sovy pálené v ČR	213
První zpětná hlášení	213
Vzdálené přesuny sourozenců různými směry	215
Společné přesuny sourozenců	215
Vzdálené přesuny jedinců sovy pálené	216
Vzdálené přesuny sov kroužkovaných u nás jako mláďata	216
Vzdálené přesuny sov kroužkovaných jako adultní	216
Vzdálené přesuny sov kroužkovaných a nalezených na území ČR	217
Výsledky statistických testů vzdáleností přeletu sovy pálené	217
Výsledky statistických testů směřů přesunu naší populace sovy pálené	218
Vzdálené přesuny sovy pálené v Evropě	220
Nálezy kroužkovaných sov pálených v Rusku	220
Výsledky kroužkování sovy pálené na Slovensku	221
VÝSKYT SOVY PÁLENÉ V ČR	232
Výskyt sovy pálené na území ČR před rokem 1940	232
Konkrétní záznamy o hnízdění sovy pálené na území ČR před rokem 1940	233
Morava	233
Východní Čechy	233
Českomoravská vysočina	233
Severní Čechy	233

Jižní Čechy (Písecko)	234
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1940–1960	234
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1961–1969	235
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1970–1976	235
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1977–1985	236
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1986–1991	236
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1992–1997	236
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 1998–2002	237
Hnízdní výskyt sovy pálené na území ČR v letech 2003–2007	237
Výskyt a hnízdění sovy pálené v jednotlivých okresech ČR	239
Hnízdění sovy pálené v intravilánech měst	265
Odhad početnosti hnízdní populace sovy pálené v ČR	266

HNÍZDNÍ HUSTOTA SOVY PÁLENÉ **312**

Hnízdní hustota (denzita) sovy pálené v ČR	312
Historické údaje o denzitě sovy pálené v ČR	312
Denzita sovy pálené v ČR v období let 1998–2007	314
Denzita hnízdní populace sovy pálené v jiných zemích	316
Hnízdění dvou párů sovy pálené v jedné obci	317
Hnízdění dvou párů sovy pálené v jedné obci v ČR v období let 1920–1997	317
Hnízdění dvou párů sovy pálené v jedné obci v ČR v období let 1998–2007	318
Hnízdění dvou párů sovy pálené v jedné obci v zahraničí	318
Hnízdění tří a více párů sovy pálené v jedné obci	318
Hnízdění dvou a více párů sovy pálené v jednom objektu	319

PŘÍČINY ÚSTUPU SOVY PÁLENÉ **320**

Změny v zemědělské krajině	320
Dostatečná nabídka vhodné potravy	320
Dlouhodobý monitoring hraboše polního (<i>Microtus arvalis</i>) v ČR	321
Problematika gradací hraboše polního	324
Tuhé a nepříznivé zimy	324
Úbytek tradičních hnízdišť sovy pálené	326
Uzavírání sakrálních objektů	326
Úbytek hnízdišť na zemědělských farmách a hospodářských dvorech	327
Chemizace v zemědělství	329
Sekundární intoxikace	329
Kontaminace rezidui a těžkými kovy	330
Silniční a železniční doprava	331
Střety na silnicích	331
Střety na železnicích	335
Predace	338

Uvěznění v budovách	338
Technické nástrahy pro sovy	341
Potrubí vzduchotechniky, roury a komíny	341
Uvznutí sov ve škvírách a šterbinách	342
Střety sov s dráty elektrického vedení, úhyny sov v důsledku zásahů elektrickým proudem	343
Úhyny sov v nádržích, kádích a cisternách	344
Výsledky k této problematice v ČR	348
Vyrušování na hnízdišti	349
Úmyslné zabití ptáků	349

PŘÍČINY ÚHYNU A DÉLKA ŽIVOTA SOVY PÁLENÉ **350**

Příčiny úhynu sovy pálené v ČR	350
Mortalita sovy pálené v ČR	350
Mortalita sovy pálené v Evropě	352
Délka života sovy pálené v ČR	353

OCHRANA SOVY PÁLENÉ **356**

Zpřístupňování hnízdišť pro sovu pálenou v sakrálních objektech	356
Ochrana sovy pálené na zemědělských farmách, statcích a v hospodářských stodolách	357
Hnízdní budka pro sovu pálenou	358
Realizovaná záchranná opatření na ochranu sovy pálené na území ČR	359
Realizovaná záchranná opatření pro sovu pálenou v zahraničí	369
Osvětová činnost	369
Jak zabránit tonutí sov a dalších druhů ptáků v nádržích a cisternách na zemědělských farmách?	369
Jak zabránit úhynům sov v potrubí vzduchotechniky?	374
Jak zabránit úhynům sov v komínech?	375
Záchranné chovy a repatriační programy	375
Riziko chovů sovy pálené	379
Přikládání odchovaných mláďat sovy pálené do hnízd v přírodě	379
Vypouštění mláďat sovy pálené do přírody metodou volného letu	379
Ostatní	379
Legislativní a jiná ochrana sovy pálené	380
Legislativní ochrana v ČR	380
Červená kniha ČR	380
Záchranný program pro sovu pálenou v ČR	380
Legislativní ochrana v EU, konvenční ochrana	380

POUŽITÉ ZKRATKY	382
Autoři fotografií	382
Zkratky okresů ČR používané v textu	382
PODĚKOVÁNÍ	384
KONTAKTY	388
LITERATURA	389